

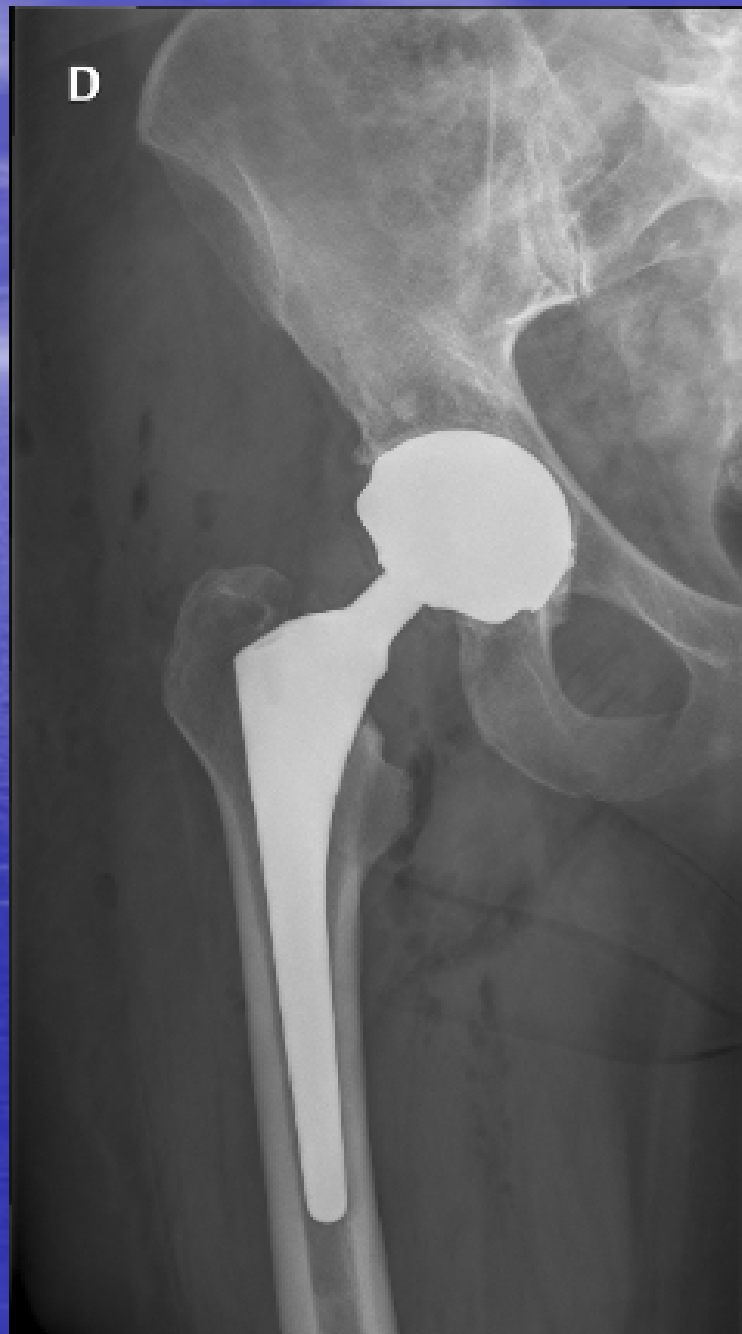
Alueelliset erot lonkan tekonivelkirurgiassa

Keijo Mäkelä TYKS

28.5.2009

Tekonivelleikkaukset vs. nivelrikko

- Lonkan tekonivelleikkausten insidenssi OECD-maissa 50-130 toimenpidettä / 100 000 asukasta 1990-luvulla
- Nivelriikon esiintyvyys eri populaatioissa erilainen: Aasia vs. Eurooppa
- Nivelriikon esiintyvyydessä Suomessa ei ole todettu alueellisia eroja

Aiemmat tutkimukset

- Alueelliset erot suuremmat toimenpiteissä joissa useampia hoitovaihtoehtoja
- Lonkan tekonivelleikkaukset vs. lonkan murtumaleikkaukset
- 1.25-4.7 –kertaisia alueellisia eroja julkaistu teollisuusmaista lonkan tekonivelkirurgiaan liittyen (Suomi, Tanska, Iso-Britannia, USA)

Tulokset I

- Tutkimusajanjaksona (1998- 2005)
Suomessa tehtiin 44 093 primaaria lonkan
tekonivelleikkausta
- Näistä 34 675 tehtiin primaarin lonkan
nivelrikon takia (79% kaikista)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
The number of all primary THAs	4538	4660	4984	5197	5755	6153	5859	6947
The number of primary THAs for primary OA	3421	3506	3878	4099	4517	4891	4643	5720
Mean age (in years)	68.3	68.3	68.1	68.0	68.1	67.6	67.7	67.9
Gender (proportion of men, %)	40.2	42.2	42.5	42.4	41.5	43.8	44.9	44.9

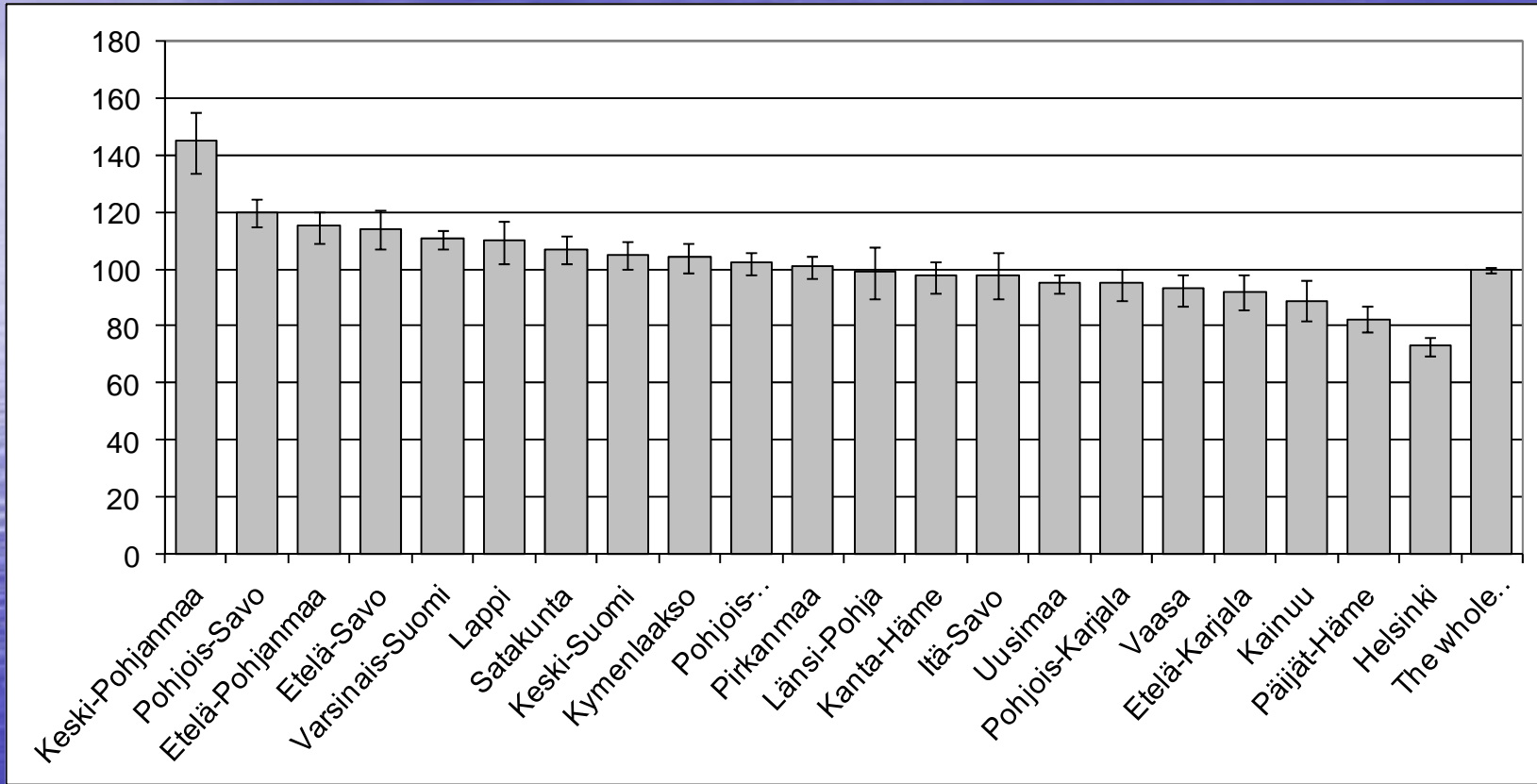
Tulokset II

- Leikkausten määrä kasvoi 67% tutkimusjakson
- Lonkan tekonivelleikkausten ilmaantuvuus/100 000 asukasta (primaarinivelrikon vuoksi) oli 112 vuonna 2005
- Miesten osuus leikatuista potilaista kasvoi kohti tutkimusajanjakson

Tulokset III

- Ikä- ja sukupuolivakioitu ilmaantuvuus korkeimman ja matalimman ilmaantuvuuden alueiden välillä oli 3.0-kertaista 1998
- Vastaava ero 1.9-2.3 -kertaista 1999-2005
- Ilmaantuvuus Helsingissä maan alhaisin koko tutkimusjakson ajan

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Incidence in the whole country	67	69	76	80	89	96	91	112
The highest regional incidence	147	110	109	144	128	147	138	163
The lowest regional incidence	45	46	43	48	66	68	58	69
Adjusted incidence index in the whole country	100	101	110	114	124	133	124	150
The highest regional adjusted incidence index	219	160	156	169	176	200	184	190
The lowest regional adjusted incidence index	73	72	69	77	86	91	87	104

Ilmaantuvuuden alueellista vaihtelua selittävät tekijät

- Primaarin nivelrikon takia tehtyjen lonkan tekonivelleikkausten suhde kaikkiin lonkan tekonivelleikkauksiin
- Erikoissairaanhoidon tarveharkintaiset menot
- Niiden 18-64 –vuotiaiden osuus alueen asukkaista, jotka työkyvyttömyyseläkkeellä ortopedisen syyn takia
- Sairastavuus-indeksi
- Bruttokansantuote
- Ortopedi/anestesiologitiheys
- Väestötiheys
- Keskimääräinen matka lähimpään tekonivelsairaalaan

Tulokset: selittävät tekijät I

- Kun primaarin nivelrikon takia tehtyjen lonkan tekonivelleikkausten suhde kaikkiin lonkan tekonivelleikkauksiin oli suuri, oli myös primaarin nivelrikon takia tehtyjen lonkan tekonivelleikkausten ilmaantuvuus suuri
- Kun erikoissairaanhoidon tarveharkintaiset menot olivat suuret, oli myös lonkan tekonivelleikkausten ilmaantuvuus suuri
- Kun ortopedisistä syistä työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työkäisten määrä oli suuri, oli lonkan tekonivelleikkausten ilmaantuvuus pieni

Tulokset: selittävät tekijät II

- Ei vaikutusta lonkan tekonivelleikkausten ilmaantuvuuteen:
- Sairastavuus-indeksi
- Bruttokansantuote
- Ortopedi/anestesiologitiheys
- Väestöntiheys
- Keskimääräinen matka lähimpään tekonivelsairaalaan

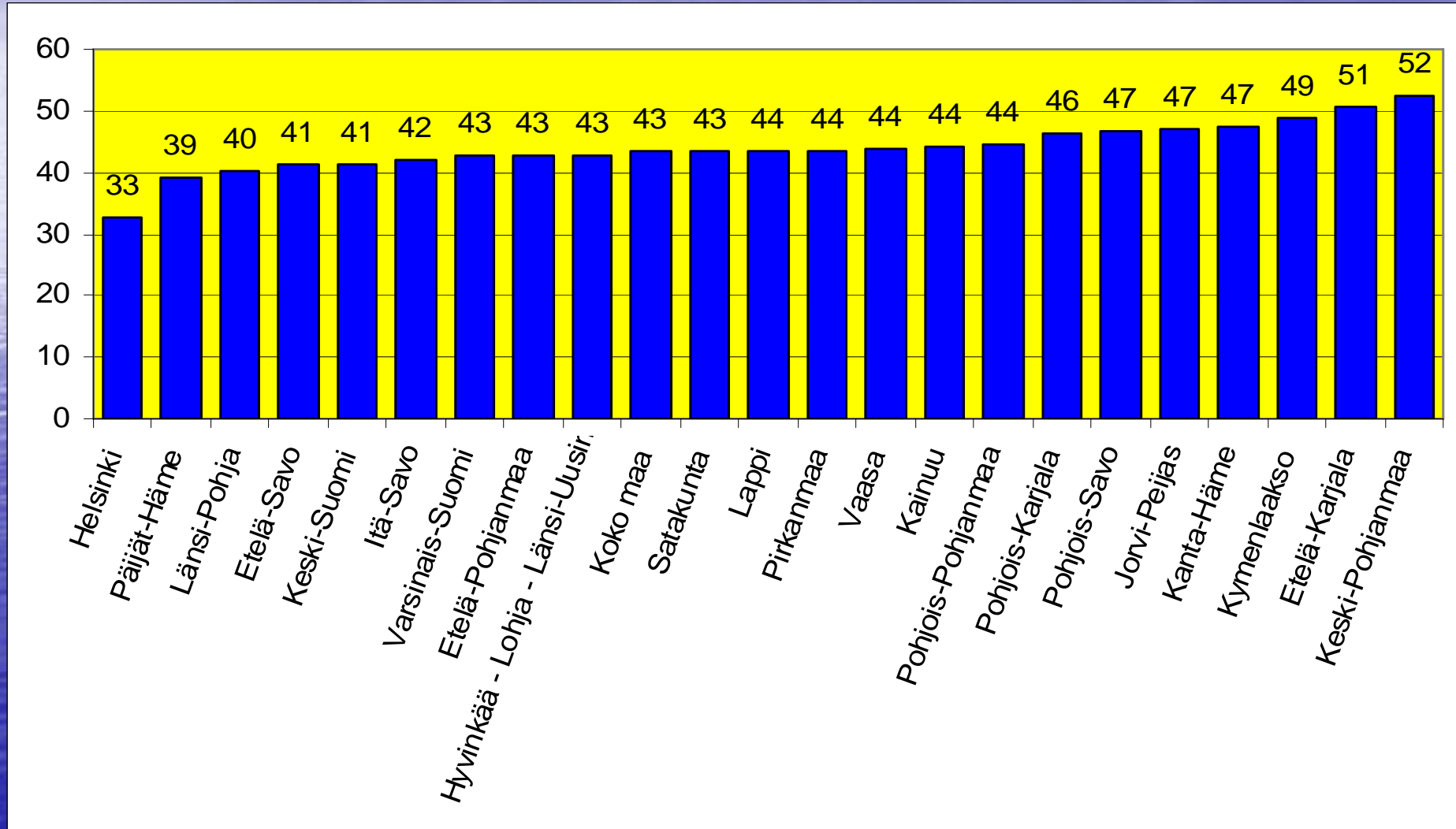
Pohdinta

- Peruslonkkaleikkausten ilmaantuvuus maltillinen alueilla, joilla lonkkakirurgiaa harjoitetaan laajemmin
- Sosioekonomiset syyt tai sairastavuus eivät vaikuta lonkkaleikkausten ilmaantuvuuteen

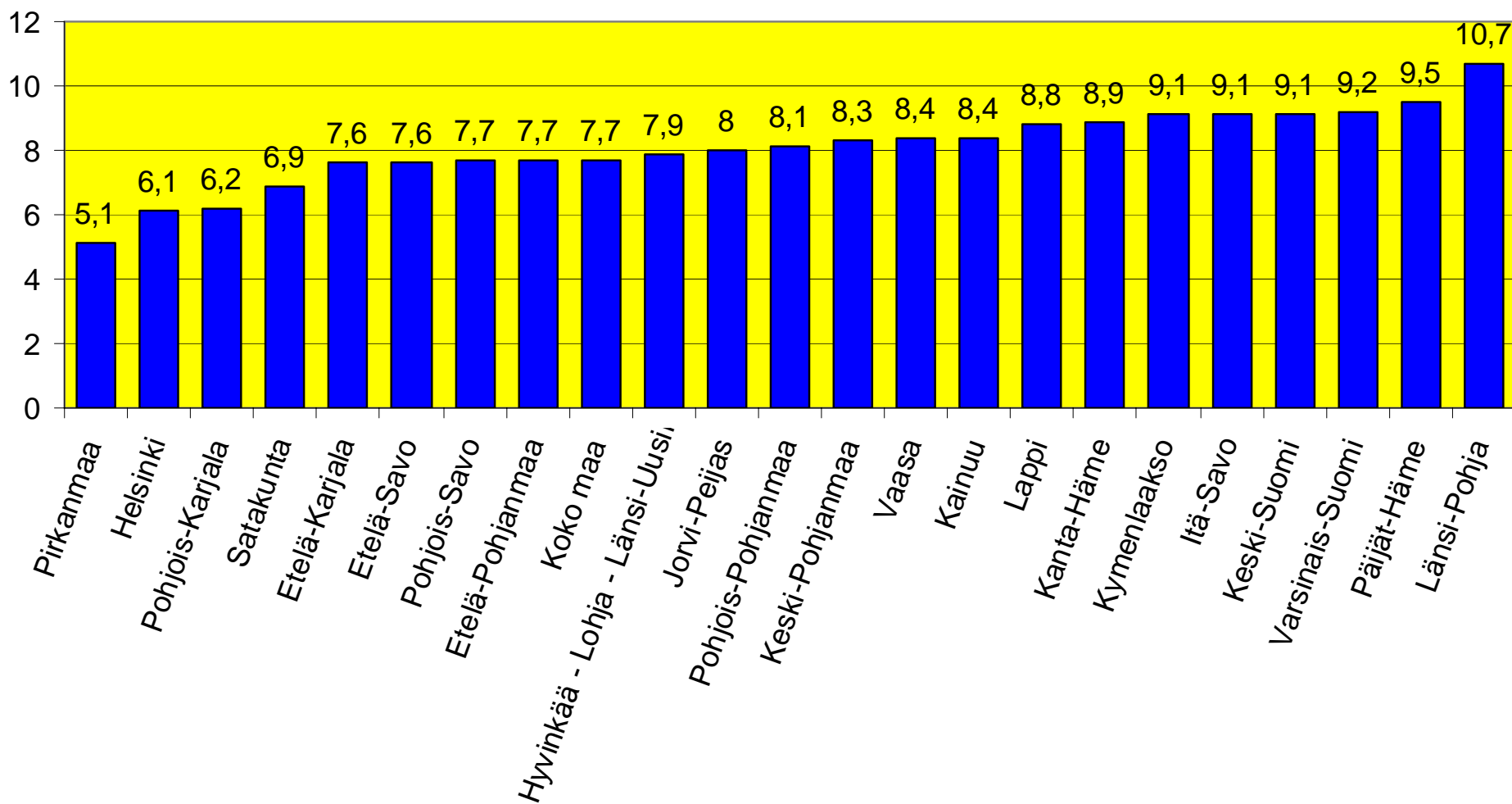
Pohdinta

- Kirurgikohtaiseen päätöksentekoon liittyvät syyt vaikuttavat lonkan tekonivelleikkausten ilmaantuvuuteen
- Kun sairaanhoitopiirejä, joissa vain yksittäisiä tekonivelkirurgeja, on paljon, "surgeon enthusiasm" selittää ilmaantuvuuden eroja

Sementittömien proteesien osuus kaikista tekonivelistä

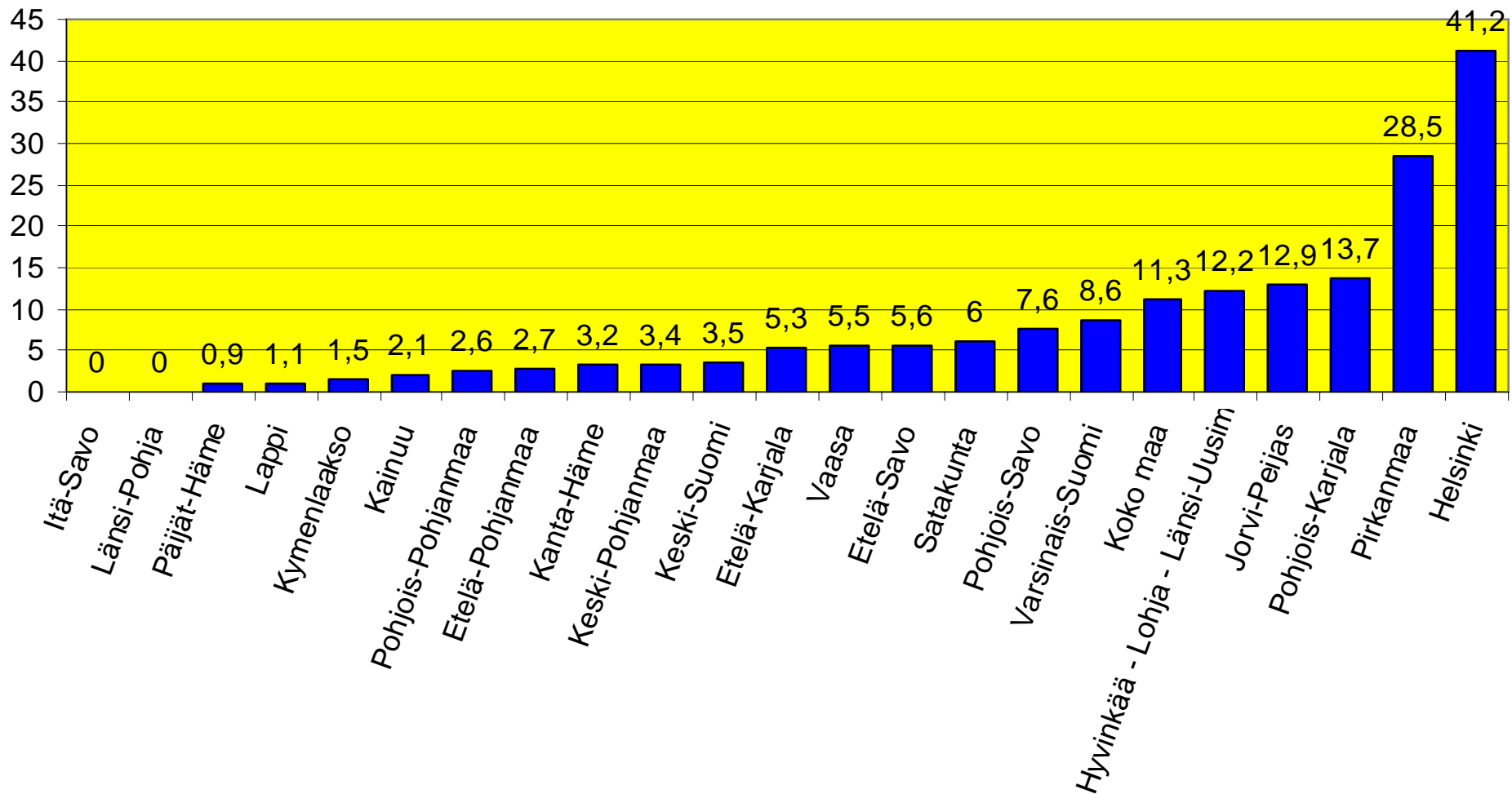

Leikkaushoitajakson kesto

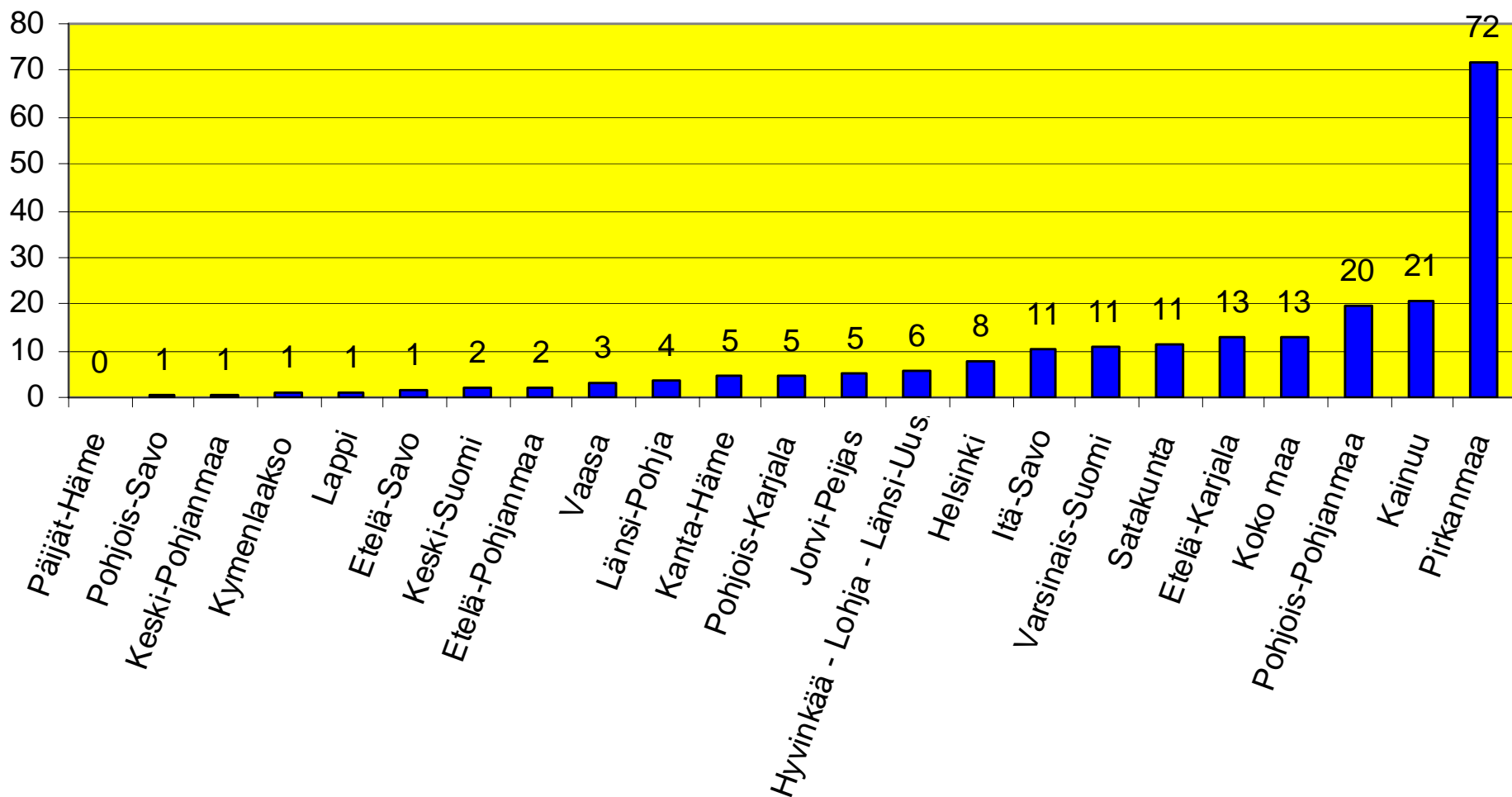

Kotona viikon kuluessa

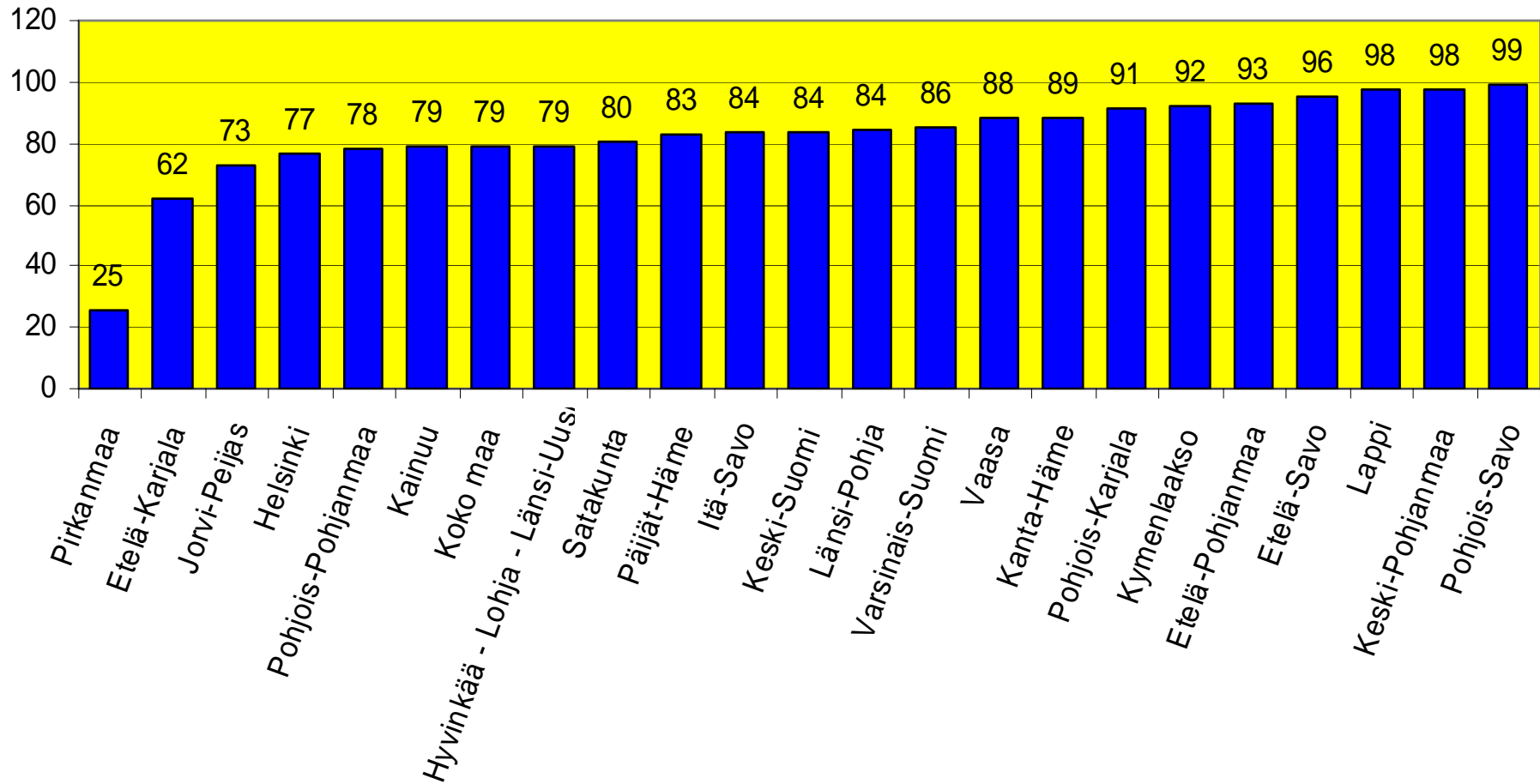
%-osuus

Yksityissairaaloiden osuus

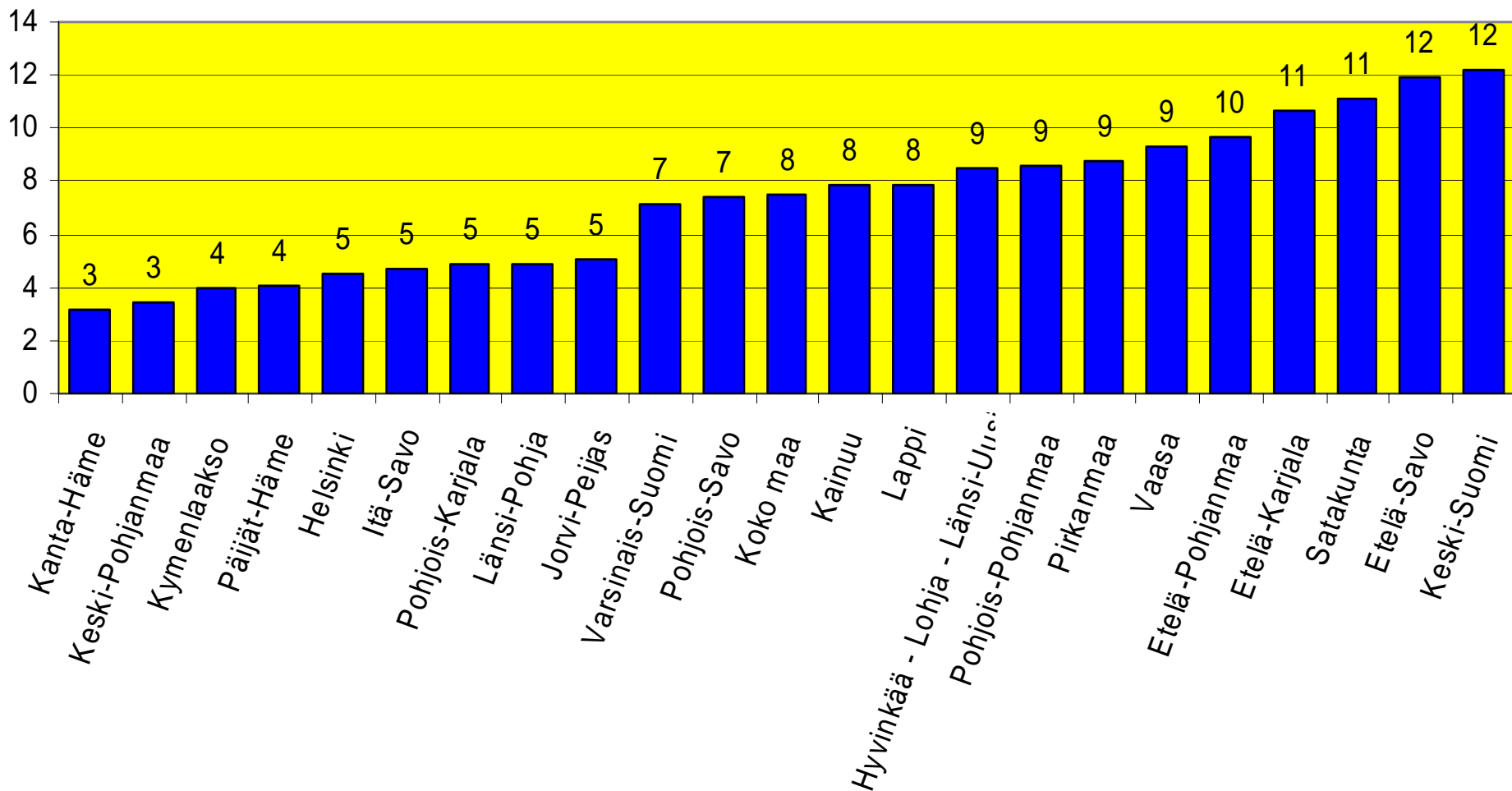

Oman tuotannon osuus

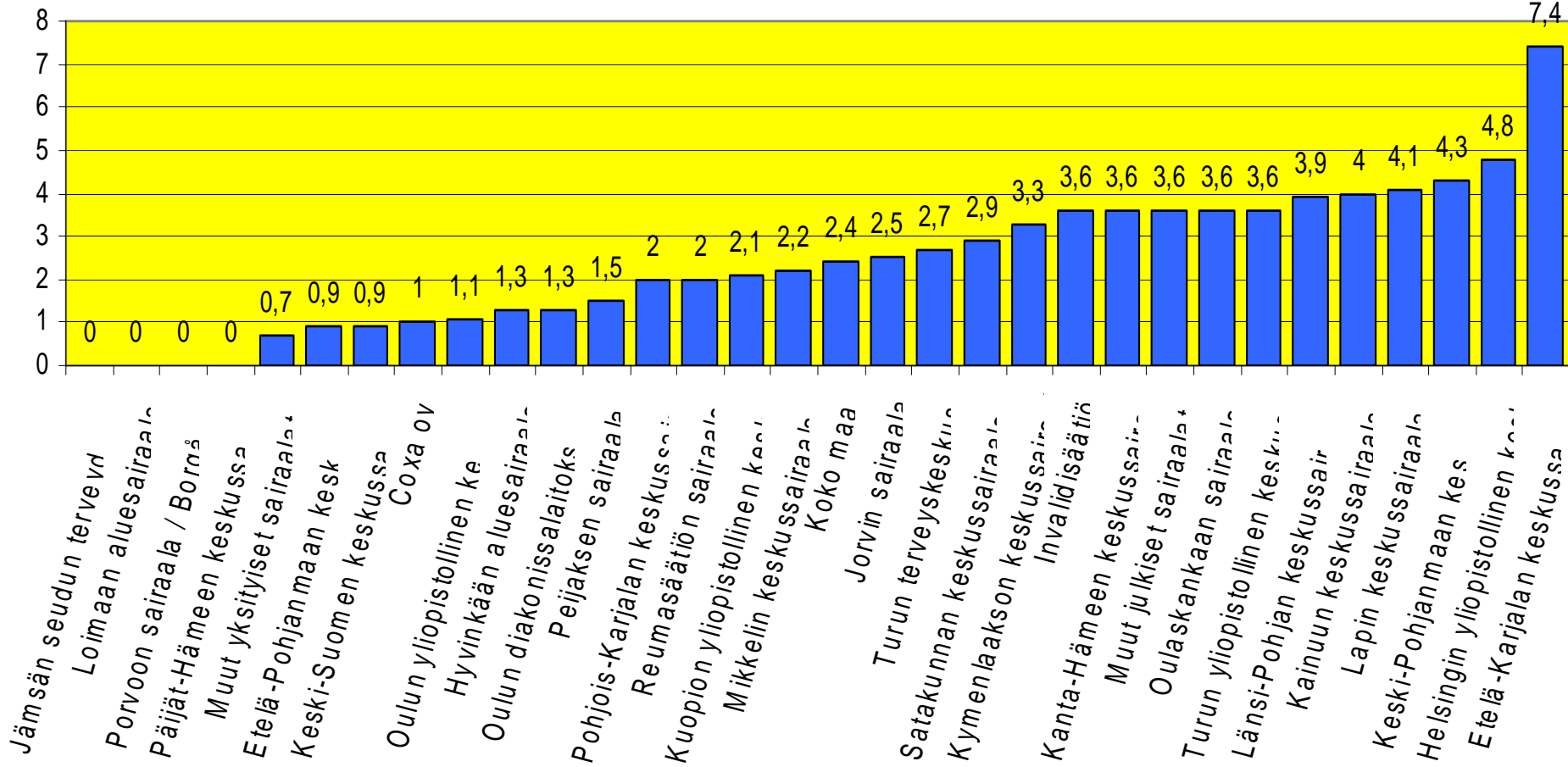

Uusintakäynti 2 viikon kuluessa

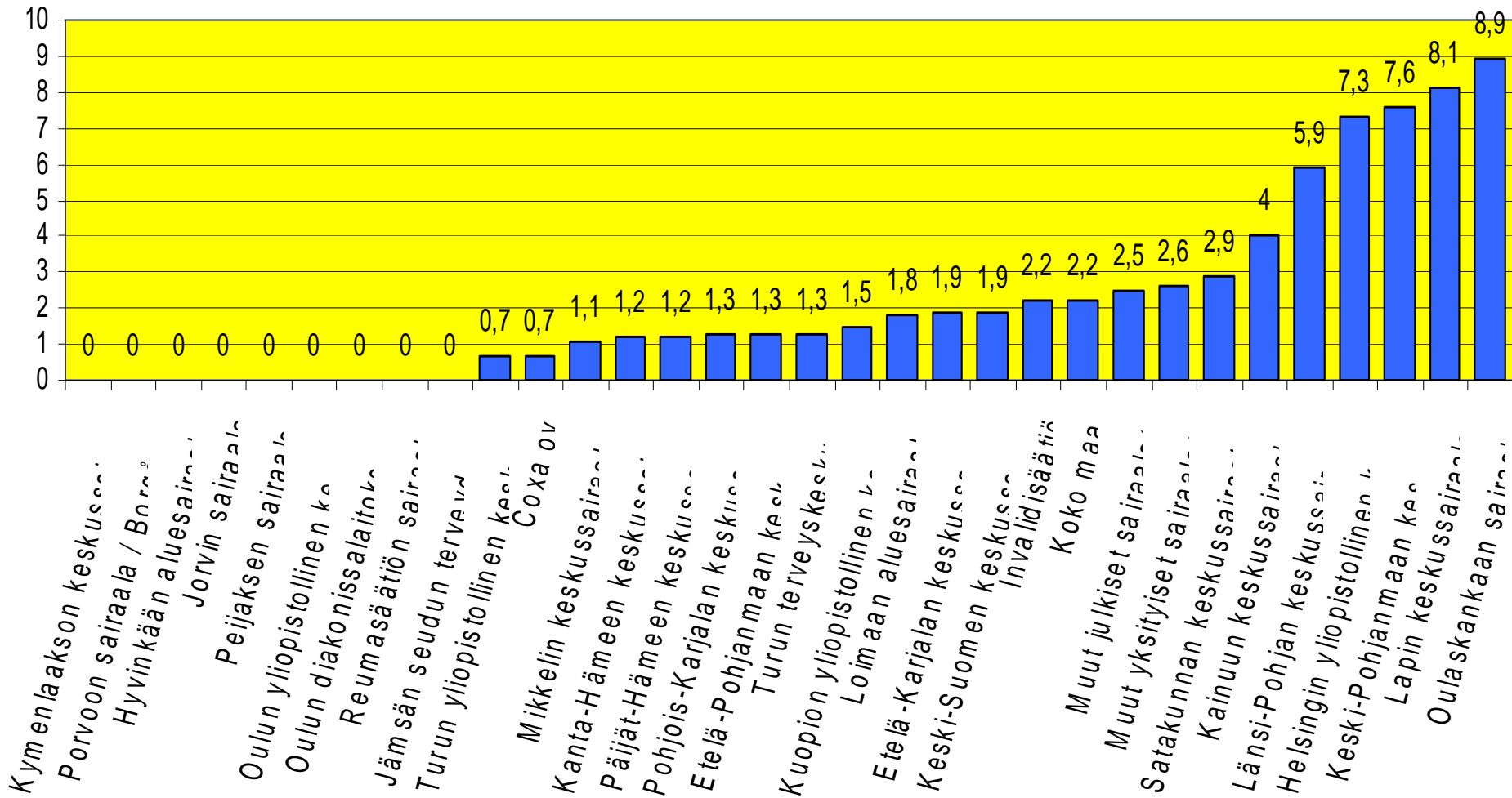
%-osuus potilaista

Uusintaleikkausten määrä (%)

Sijoiltaanmenojen määrä (%)

Infektioiden määrä (%)

